Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Sale gimnastyczne w Rejowcu.

Przedstawiony temat został zaczerpnięty z obszernej dwutomowej pozycji monograficznej przygotowanej do druku pod tytułem „Zarys dziejów oświaty w Rejowcu 1905 – 1951 i 1951 – 2005". Prezentowany materiał został celowo skrócony na potrzeby redagowanego cyklu pt. „Kartki z dziejów Rejowca." Użyte fotografie pochodzą ze zbiorów własnych jak i samodzielnie wykonane.

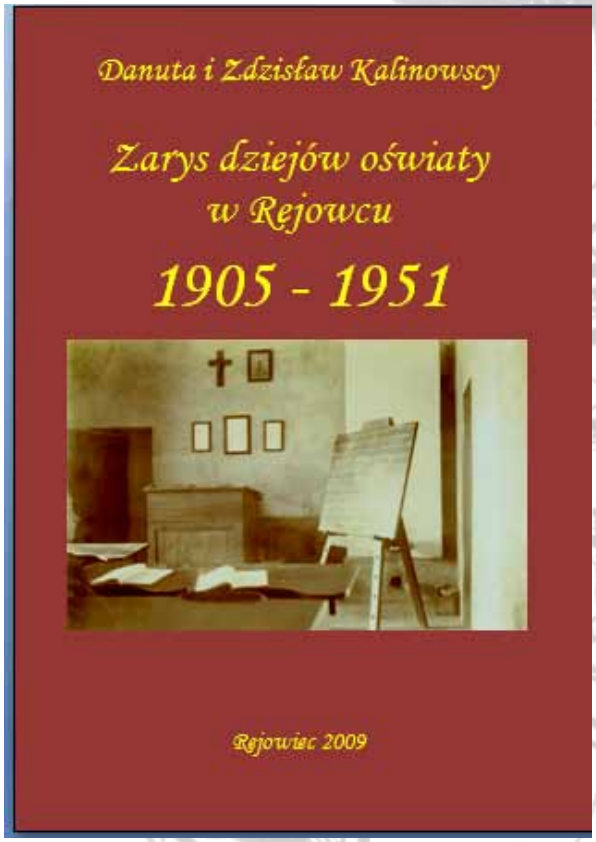

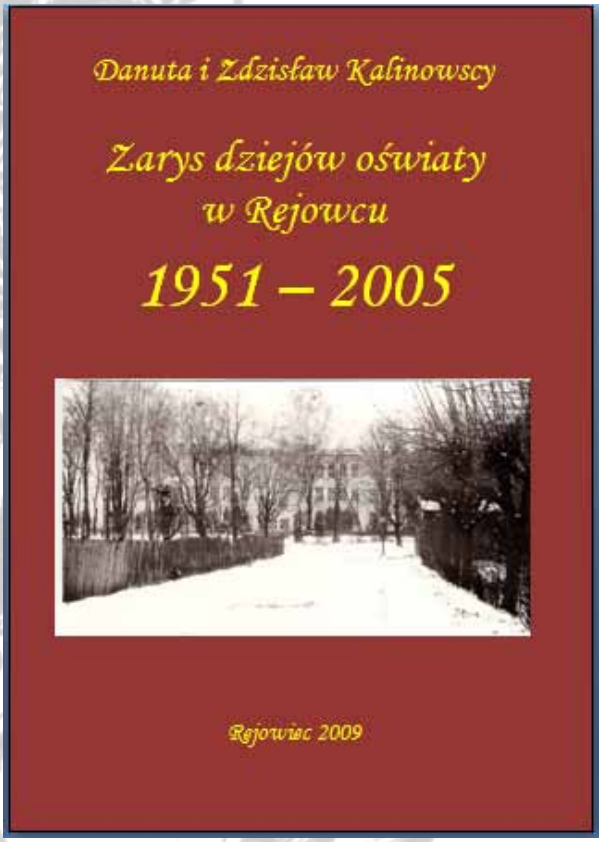

O sali gimnastycznej w Rejowcu możemy mówić od początku lat 30 –tych XX wieku a dokładnie od dnia **1 lutego 1931** rok. W tym dniu wszystkie klasy szkoły podstawowej zostały przeniesione do nowo oddanego do użytku dwupiętrowego budynku szkolnego. W nim kontynuowano dalsze zajęcia szkolne.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Dzieci klas młodszych przed frontonem Szkoły Powszechnej w Rejowcu. Rok 1928.

Natomiast w starym opustoszałym budynku szkoły zakończono prace adaptacyjne i wyposażeniowe sali gimnastycznej na potrzeby ćwiczeń cielesnych. Posiadanie sali gimnastycznej umożliwiało bezproblemowe prowadzenie zajęć z wychowania fizycznego niezależnie od pory roku i warunków atmosferycznych. Należy zaznaczyć, że była to jedna z nielicznych sal gimnastycznych tak dobrze wyposażonych w powiecie chełmskim. Nauczycielem ćwiczeń cielesnych (Wychowania Fizycznego) w owym czasie był Feliks Turewicz. Legitymował się specjalistycznym przeszkoleniem (kursie)[1]. W tym momencie należy wspomnieć bardzo ciekawy szczegół związany z Wychowaniem Fizycznym w Gminie Rejowiec a mianowicie:

z inspiracji Chełmskiej Rady PW i WF w dniu 29 stycznia 1931 roku powołano w Rejowcu Koło Gminne PW i WF. We władzach Zarządu Koła znaleźli się: Jan Sztaba (Sztabe) – kierownik biura Cementowni "Firey", Bolesław Rossa, Stefan Szkulnik – kier. Sz. P. w Maryninie, Wiesław Cegłowski – sekretarz gminy, Jan Kostrzewa – z-ca sekretarza gminy, Szymon Dubiel – wójt gminy, Feliks Turewicz – n – l Sz. P. w Rejowcu, Bolesław Rusin, Stanisław Tałanda n - l Sz. P. w Rejowcu, Tadeusz Imbor – n –l Sz. P. w Rejowcu, Ignacy Warda, Jan Karlo. Na podkreślenie zasługuje fakt, że Zarząd zorganizował w dniu 26 sierpnia 1931 roku pierwsze w historii Rejowca **Święto Sportu.** (Więcej na ten temat we wspomnianej monografii)

[1] W wytycznych inspektora szkolnego Antoniego Mikulskiego z 15 sierpnia 1933 roku skierowanych do dyrektorów szkół w Chełmie i powiecie chełmskim zawarte jest polecenie utworzenia „ośrodków metodycznych wychowania fizycznego w szkołach wyżej zorganizowanych". Kierownikiem ośrodka winien zostać nauczyciel wychowania fizycznego, który posiadał ukończone kursy przedmiotowe. W piśmie inspektora z dnia 29 sierpnia 1933 roku wymieniona jest między innymi gmina Rejowiec – *(…) „ do pomocy Feliksowi Turewiczowi przydzielono absolwenta wakacyjnego kursu wychowania fizycznego w Puławach Włodzimierza Bednarczuka".*

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Budynek starej szkoły, w której zorganizowano pierwszą salę gimnastyczną. Po prawej południowa elewacja budynku nowej szkoły

y

Sala gimnastyczna w budynku starej szkoły. Elewacja południowa i zachodnia. Te dwie fotografie wykonane w dniu 26 lipca 1932 roku.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Sala gimnastyczna była czynna do wybuchu II wojny światowej. Na początku okupacji niemieckiej[2] sala gimnastyczna została zlikwidowana. Pomieszczenie przystosowano na izby mieszkalne. Znalazł w niej mieszkanie przybyły z Żulina prawosławny ksiądz mianowany proboszcz parafii Rejowiec Marian Tkacz[3] Wygospodarowano też dwa pomieszczenia dla policji ukraińskiej kolaborującej z okupantem niemieckim.

Po okresie II wojny światowej nowo utworzona szkoła nie posiadała odrębnej sali gimnastycznej. Nie wrócono do koncepcji z 1930 roku. Wybrano nowe rozwiązanie. Stary budynek szkolny przeznaczono na mieszkania służbowe nauczycieli w tym kierownika szkoły[4] W dwupiętrowym budynku szkolnym wydzielono na parterze dwie izby lekcyjne znajdujące się obok siebie. Po ich połączeniu w ograniczonym zakresie spełniała rolę zastępczej sali gimnastycznej i w miarę potrzeb sali rekreacyjnej.

Scena w zastępczej sali gimnastycznej (rekreacyjnej) Foto z 1953 roku.

Tak utworzona salka była za mała, aby sprostać rosnącym potrzebom wychowania fizycznego. Każdą sprzyjającą aurę wykorzystywano na prowadzenie zajęć w terenie lub boisku szkolnym.

---

[2] W Rejowcu po dniu 10 października 1939 roku.

[3] Wkrótce musiał uciekać z Rejowca. Wyrokiem sądu podziemnego AK został skazany na karę śmierci za szczególną wrogą postawę antypolską.. Był też pomysłodawcą i inicjatorem likwidacji Kopca Kościuszki przed świątynią pw, św. Michała Archanioła. Zamiast niego przez pomyłkę wykonujących wyrok zastrzelono jego ojca Aleksandra Tkacza.

[4] Pierwszym kierownikiem po zakończeniu działań wojennych był Stanisław Zwierzyński.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Zajęcia WF na stadjonie przyszkolnym (bieg na 60 m).Bieżnia lekkoatletyczna wokół pełnowymiarowego boiska do pilki ręcznej. (Fotografię zaczerpnełem z folderu szkolnego)

W czasie gry w piłkę ręczną

Tak trudna sytuacja w prowadzeniu zajęć WF trwała do początku lat 60-tych XX wieku. Wzrastająca z roku na rok liczba dzieci i młodzieży powodowała, że pomieszczenie zastępcze nie mogło spełnić swoich podstawowych funkcji nawet w stopniu dostatecznym, tym bardziej, że było dość często wykorzystywane, jako sala rekreacyjna.

Jednym z pierwszoplanowych zadań stojących przed szkołą (dyrekcją) była budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej przy Szkole Podztawowej i LO. W 1961 roku rozpoczęto prace budowlane przy sali gimnastycznej o wymiarach 14 x 36 . Prace prowadzone były sposobem

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski
gospodarczym – czyli co tylko było można wykonywano we własnym zakresie. Pracowali nieodpłatnie rodzice, dzieci i mlodzierz oraz wspomagał zakład opiekuńczy (Cukrownia Rejowiec)

Uczniowie LO przy pracach ziemnych – wykopy pod fundamenty sali gimnastycznej.

Praca młodzieży przy załadunku i rozładunku materiałów budowlanych.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

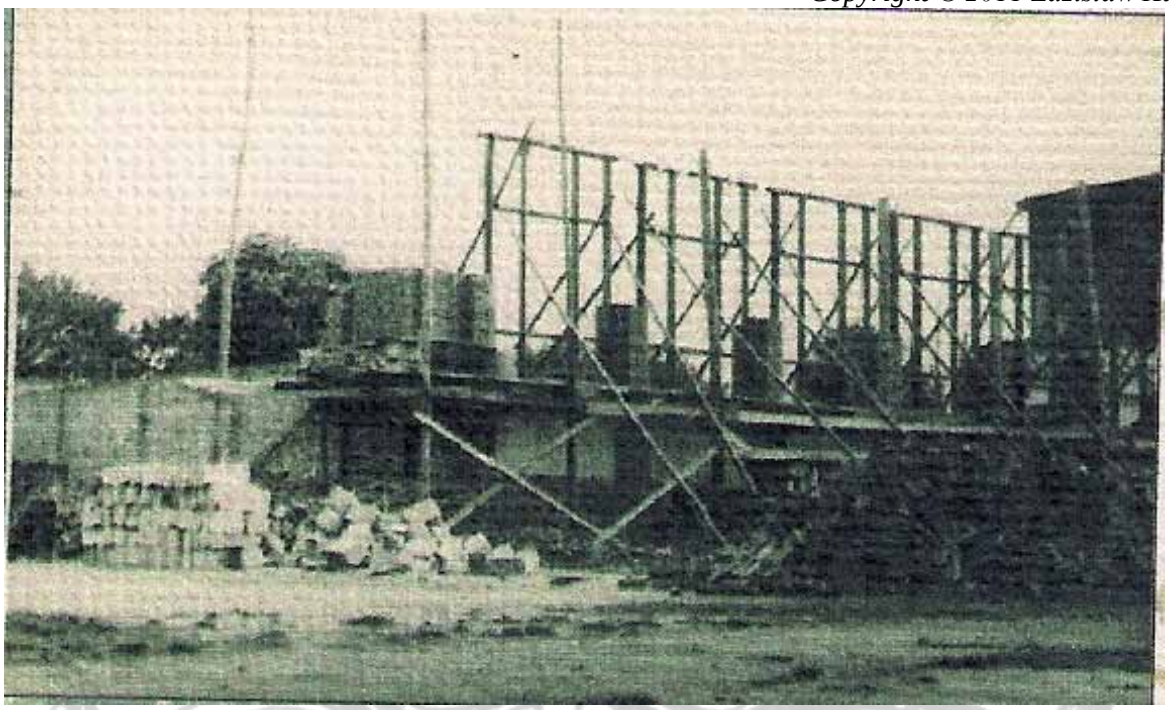

Początkowa faza budowy Sali gimnastycznej i internatu (bursy). (Fotografię zaczerpnełem z folderu szkolnego)

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Skok wzwyż techniką obrotową, w tle mury budowanej sali gimnastycznej

Załadunek zebranej makulatury. Po jej sprzedaniu pieniądze zasilały fundusz budowy sali gimnastycznej

Na drugim planie mury sali gimnastycznej. Rok szkolny 1962/63

W dniu 21 grudnia 1964 roku z licznym udziałem władz partyjnych PZPR i administracyjnych województwa, powiatu i gminy nastąpiło uroczyste przekazanie społeczności szkolnej sali gimnastycznej i

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski
internatu na 65 miejsc. Powyższą uroczystość powiązano dla podkreślenia wyjątkowości i znaczenia III Zjazdu Związku Młodzieży Socjalistycznej (ZMS), który miał miejsce w dniach 17 -19 grudnia 1964r. w Warszawie.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Mankamentem nowo przekazanej Sali gimnastycznej była potężna murowana scena, na której z okazji różnych uroczystości koncertował ponad 100 osobowy zespół chóralno - instrumentalny prowadzony przez nauczyciela muzyki Kazimierza Kudybę.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

XIV Matura. Egzamin pisemny z j. polskiego i matematyki był przeprowadzony poraz pierwszy w nowowybudowanej sali gimnastycznej w roku szkolnym 1963/64. (Fotografię zaczerpnełem z folderu szkolnego)

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Chór i orkiestra występują na scenie w sali gimnastycznej. Scena była murowana i tworzyła integralną całość z salą.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Masowe pokazy gimnastyczne na boisku przyszkolnym

---------- ,, ----------

W pierwszej dekadzie lat 70-tych XX wieku w budynku Szkoły Podstawowej w wyniku podpalenia została zniszczona scena w sali gimnastycznej (rekreacyjnej). Po rozebraniu nadpalonej sceny pomieszczenie to ciągle zmieniało swoje pierwotne przeznaczenie. Raz było salą do prowadzenia zajęć z gimnastyki a innym razem po postawieniu przegrody zamieniane byli na izby lekcyjne. Ostatnio prowadzone prace remontowo adaptacyjne na trwale zmieniły to pomieszczenie. Jest to teraz dodatkową salą do prowadzenia zajęć z gimnastyki oraz gier i zabaw w szkole podstawowej

---------- ,, ----------

Dużą salę oprócz uroczystości szkolnych wykorzystywano na potrzeby róznych konferencji, uroczystości państwowych, partyjnych itp., szczebla gminnego i powiatowego. Postanowiono to częściowo zmienić. Zaczęło się od przedzielenia Sali gimnastycznej rozsuwaną kurtyną wykonaną z materjału podwieszaną pod sufitem na specjalnej konstrukcji. Umożliwiało to na bezproblemowe prowadzenie zajęć z gimnastyki w tym samym czasie w grupie dziewcząt i chlopców. Gdy prowadzono zajęcia z gier wystarczło ją rozsunąć. Na początku roku szkolnego 1968/69 nauczyciele WF wraz z uczniami rozebrali murowaną scenę, powiększając tym samym o ¼ powieszchnię do ćwiczeń. Można było swobodbie prowadzić grać w piłkę ręczną. Za ten „niecny czyn”, narażają się na powazne klopot, mimo zgody ówczesnego dyrektora szkoły. Takie rozwiązanie pomimo swojej racjonalności wzbudziło u niektórych wzburzenie. W wyniku donosu Inspektorat Oświaty w Chełmie i Kuratorjum Oświaty i Wychowania w Lublinie przystępują do postepowania dyscyplinarnegow stosunku do trójki nauczycieli WF. (Leokadii Czerniakiewicz, Ryszarda Borysowa i Zdzisława Kalinowskiego). W ich obronie stanoł ówczesny podinspektor oświaty w Chelmie Marian Zwierzyński (przed nominacją był nauczycielem historii w LO w Rejowcu). Nie pomagały wyjaśnienia, że to mialo służyc przedewszystkim dobru młodzieży. Nauczycielom groziło dyscyplinarne zwolnienie. Wazniejsze od dobra młodzieży były konferencje partyjne i prezydja różnego szczebla eksponowane na scenie. Po wielu staraniach lokalne władze (gminne) Polskiej Zjednoczonej Parti Robotniczej oraz działająca przy szkole Podstawowa Organizacja Partyjna PZPR wzięły w obronę swoich dwóch aktywnych członków. Najwięcej problemów miał trzeci nauczyciel Zdzisław Kalinowski, który nigdy nie należał do PZPR. Po paru miesiącach udało się zażegnać konflikt (aferę). Wystąpiono z koncepcja sceny przenośnej wykonanej z drewnianych segmentów. Niepokorni nauczyciele zostali uratowani. Skończyło się na poważnych upomnieniach i groźbach.

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Scena wykonana z elementów drewnianych. W każdej chwili można ją było składać lub rozkładać w zależnosci od zaistniałych potrzeb. Segmenty wnoszono i wynoszono. Przecowywano je poza salą gimnastyczną.

---------- „ ----------

Ambitne plany rozbudowy obiektow sportowych upadły wraz z odejściem na emeryturę długoletniego dyrektora szkoly Stanisława Zwierzyńskiego . Wraz z objęciem funkcji przeż nowego dyrektora LO pomieszczenia zaplecza sali gimnastycznej zostały zamienione na jego mieszkanie służbowe . Korytarze przy sali gimnastycznej zacęły spełniać rolę szatni dziewcząt i chlopców. Taka nietypowa sytuacja trwała przez wiele lat aż do chwili wykwaterowania rodziny nauczycielskiej do zwolnionych pomieszczeń w starej szkole.

Znamiennym wydarzeniem w historii szkoły a zarazem sali gimnastycznej było odprawienie po raz pierwszy Mszy Świętej w dniu **9 listopada 1990 roku**

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski

Ołarz polowy w sali gimnastycznej. Aktu poświęcenia krzyży dokonał ksiądz proboszcz Franciszek Łysikowski

Zostay poswięcone krzyże do izb lekcyjnych oraz nastąpiło poswięcenie Sali gimnastycznej.

W dlugiej historii dużej sali gimnastycznej wielokrotnie ją remontowano. Należy przypomnieć ważniejsze z nich:

- wymianę parkietu w latach 80 – tych
- zmianę oświetlenia i instalację wentylacji mechanicznej
- likwidację mieszkania słuzbowego w latach 90- tych (powrot do stanu przed 1969 roku).
- Natomiast prace remontowo-adaptacyjne prowadzone w dniu **16 września 2002 roku** w godzinach przed południowych były tragiczne. W trakcie prowadzonych przc wybuchł pożar, który powaznie uszkodził remontowaną salę. Po wielu staraniach i duzych nakładach finansowych odbudowano ją i gruntownie zmodernizowano. Sala gimnastyczna i jej zaplecze spełnia podstawowe wymogi stawiane tego typu obiektom. Ponowne uroczyste przekazanie i poświęcenie nastąpilo w dniu **10 marca 2003 roku**.

Odrębną historię sal gimnastycznych w Rejowcu tworzy od rku 1999 Zespół Szkół Publicznych im. Mikołaja Reja (na bazie dawnego LO) który został przeniesiony do zaadaptowanego na potrzeby szkoły budynku hotelowego Doradctwa Rolniczego przy ul. Przemysłowej 4. Z wielu względów nie było to korzystne rozwiazanie. Sanepid zgłaszał zastrzeżenia do rozwiązań budowlano – adaptacyjnych przy tego typu budynku przystosowywanych na potrzeby oświatowe. Najwazniejsze to niezgodność z wieloma normami. Brakowalo miejsca na boiska szkolne, nie mówiąc o zaistniałej nienormalnej sytuacji aby nowy obiekt szkoły średniej nie posiadała sali gimnastycznej. W czerwcu 2006 roku staraniem Rada Gminy w Rejowcu rozpoczęła budowę sali gimnastycznej a własciwie salki do ćwiczeń, gdyż realizowany z wielkimi problemami projekt to niepełnowymiarowa sala gimnastyczna, która niewiadomo kiedy zostanie oddana do użytku.

---------- ,, ----------

Na podkreślenie zasługują następujące wydarzenia związane ze sportem szkolnym. Zimą roku szkolnego 1966/67, w XX rocznicę powstania Liceum Ogólnokształcącego, oddano do użytku „Tor saneczkowy”, lodowisko przy szkole oraz rozpoczęto budowę boiska szkolnego tzw. stadionu z wszystkimi

Copyright © 2011 Zdzisław Kalinowski
urządzeniami lekkoatletycznymi i boiskami do gier. Po wielu latach przebudowany tylko i wyłącznie na boisko do gry w piłkę nożną, tym samym pozbawiając młodzież typowego szkolnego obiektu sportowego.

Młodzież szkolna wraz z opiekunami na zimowisku łyżwiarskim w czasie ferii zimowych, w śród nich nauczyciel WF i jednocześnie dyplomowany instruktor łyżwiarstwa szybkiego (po centralnej specjalistycznej szkole w Zakopanem)

Na zakończenie należy wspomnieć, że SsP i LO w Rejowcu osiągały znaczące wyniki w sporcie szkolnym. Przodującymi dyscyplinami było: narciarstwo klasyczne, łyżwiarstwo szybkie, Błękitna Sztafeta , Złoty Krążek, piłka ręczna i konkurencje wchodzące w skład szkolnej LA. Działał prężnie ośrodek sportów wodnych. Uczniowie tych szkół osiągali znaczące wyniki na mistrzostwach kraju, województwa, makro-regionu, powiatu. Zatwierdzono w Rejowcu trasę dla narciarstwa biegowego na potrzeby mistrzostw makroregionu. Lista tych już historycznych sukcesów jest bardzo długa. Zainteresowani , mogą się zapoznać przeglądając odpowiednia dokumentacje SzP i LO, zawarta w kronikach, sprawozdaniach, protokółach Rad Pedagogicznych, zachowanych dyplomach, pucharach itp. Sukcesy mlodzieży w minionych latach były wypracowane wspólnym wysiłkiem nauczycieli WF. Nieuchronnie zbliżała się wymiana pokoleniowa. W latach 90-tych odchodzili na emerytury.

---------- ,, ----------

Po ich odejściu, otworzono nowy rozdział sportu szkolnego w Rejowcu .Do pracy przyszli mowi nauczyciele. Uzyskują wraz z młodzieżą nowe osiągnięcia, wprowadzają nowe dyscypliny sportowe i nowe wiodące konkurencje.